

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ**

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

*18–19 травня 2017 року
м. Тернопіль*

У двох томах
ТОМ 1

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2017

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 60-річчю ТДМУ (Тернопіль, 18–19 трав. 2017 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2017. – Т. 1. – 211 с.

посилення взаємозв'язку теоретичної і практичної підготовки молодшої людини до сучасної життєдіяльності.

Таким чином сьогодення вимагає від вищої медичної школи нових осмислених шляхів підготовки лікаря. Вони повинні поєднати як фундаменталізацію освіти та її осучаснення, з урахуванням новітніх технологій та

доктрини "доказової" медицини. Основними постулатами цієї доктрини повинно бути скорочення дисциплін які викладаються та чітке їх регламентування при підготовці лікаря загальної практики та вузького спеціаліста. До речі в США в медичних ВНЗ, як правило працюють усього два десятка кафедр.

ВИЩА МЕДИЧНА ОСВІТА: СУЧАСНІ НАПРЯМКИ ЇЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Н. В. Кривцова

Одеський національний медичний університет

Вступ. Сьогодення від професіоналів вимагає вже не тільки професійні знання та вміння, ай інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності, що зазначено в Законі України «Про вищу освіту» [3, Ст.1. п.19].

Основна частина. Сучасне суспільство диктує системі вищої професійної освіти запит на розвиток вільної відповідальної людини, здатної до самоосвіти та самореалізації. В умовах кризи і «інформаційного хаосу», зростаючого розриву між складністю сучасного світу і здатністю людини її усвідомлювати та діяти адекватно нових обставин, фахівцю-медику мало знати і вміти - треба не стільки безперервно поповнювати свій інформаційний скарб, а й творчо його використовувати, продуктивно діючи в умовах крайньої невизначеності, швидко і відповідально приймати рішення, коли від його якості залежить життя людини, усвідомлюючи необхідність самоорганізації і оптимізації взаємозв'язків з колегами, співпраці та співтворчості тощо. Актуальним стає питання професійного успіху не за будь яку ціну! Головна увага при цьому зосереджується на якості життя людини як показнику її здоров'я - якості синергійного рівня - неврахованого продукту/суб'єкту взаємозв'язків та ко-еволюції особистості з всесвітом на різних рівнях (природному, соціальному, культурному, окремого життя організму тощо) як нелінійної цілісності. Нагадаємо, що К. Goldstein розглядав хворобу як втрату чи ослаблення цінності самореалізації, або як боротьбу за свою цілісність [7]: А.Г Маслоу також підкреслює, що відчуваючи свою ущербність і незавершеність, людина «шукає для себе нову цілісність», «шляхи розвитку для себе, буде себе, творить свою нову структуру» [6, с.132]. Його дослідження довели, що тільки у творчості людина стає дійсно цілісною. Він розвиває ідею здорового суспільства, яке сприяє всебічному розвитку і реалізації людських можливостей і складається з «доолюднених» самоактуалізуючихся індивідуумів. Однак, за його словами, їх не може створити навіть найідеальніші суспільства, оскільки «учитель і культура не створюють людину, а лише дають можливість, сприяють, спонукають стати реальним і актуальним» [6, с.11].

Прийняття науково обґрунтованого факту, що такі системи/середовища, як природа і суспільство, сама людина, його свідомість і психіка, мозок і мислення, соціальний і інші рівні поведінки (інформаційний, культурологічний, політичний, оцінний, емоційний і т. д.) належать до класу відкритих нелінійних систем, що здатні до саморуху і в певних умовах само організуються, дозволяє перейти на рівень розгляду поведінки такої соціальної структури як система вищої освіти з позиції нелінійного цілого.

При цьому нелінійний синтез відкритих систем/середовищ можливо розглянути з позиції «ціле в цілому», що переміщується (або формується) зокрема каскадом смислів-атракторів, цілей-атракторів або цінностей-атракторів особистості, групи, соціуму, культури тощо, коли виникає каскад нерівноважних фазових переходів (просторів простору і просторів часу), який може і «утримувати» стійкість до тих пір, поки не буде досягнутий рівень деякого макроцілого [1]. Стає питання узгодження складних відкритих нелінійних систем/середовищ різного походження «людина-освіта» та появи нової цілісності - освіченої людини, зокрема фахівця-медика.

Саме тому сучасна освітня політика України орієнтована на інноваційні зміни в організації освітнього простору та підготовку професіоналів нового типу – свідомо та вільно відкриваючих нові горизонти свого професійного та культурного «Я», здатних до самоорганізації власного буття і становлення, самореалізації завдяки як власного потенціалу і ресурсів особистості так й можливостей світового освітнього простору, тобто трансфесіоналів [4]. Зростає роль усвідомленого реформування освітнього процесу, зокрема з підготовки фахівців в галузі знань «Охорона здоров'я» та його організація з використанням людиномірних методів навчання.

Принципово новим напрямом в педагогічній практиці вищої медичній школі стає освітній коучінг, в основу якого покладена ідея самоорганізації і максимально швидко досягнення мети. Але важливо враховувати, що швидке досягнення успіху можливо лише завдяки мобілізації сутнісних сил людини як відкритої нелінійної системи/середовища і синергійного ефекту від гармонійного зв'язку і ко-еволюції її зі світом на різних рівнях, узгодження конвергентних і дивергентних процесів впорядкування і хаосу в режимах самоорганізації буття «цілого-в-цілому» або становлення нової цілісності [5]. При цьому, організація навчально-виховного процесу щодо формування певних компетентностей сучасного фахівця-медика за необхідністю доповнюється процесами самоорганізації освіченої людини та саморозвитку нових психомірних навичок і здібностей особистості фахівців-медиків як трансфесіоналів, зокрема моделювання інформації в психосинергетичному режимі «Видалення зайвого» [2].

Висновки. Сучасні освітні проекти в вищій медичній школі повинні враховувати закономірності становлення «людського в людині» як відкритої нелінійної системи/середовища, що здатна до самоорганізації, які не можна ігнорувати або намагатися обійти за допомогою навіть найсучасніших освітніх (педагогічних) «технологій». Проблема становлення та самореалізації особистості медика як трансфесіоналу - це не рядова педагогічна «голо-

воломка», що виникла під впливом чергового соціального замовлення на формування сучасного висококваліфікованого фахівця, а освіта – це не абстрактний процес формування «нової людини» з наперед заданими властивостями і якостями, які відповідають прийнятим в суспільстві соціальних установок і поведінкових стереотипів тощо, це певна якість життя самої людини, її психологічний ресурс як складної відкритої нелінійної системи/середовища (цілого і цілісності), що має потенції створювати умови власного життя і успіху, який збагачує як окрему людину, так й суспільство в загалі, надає можливість самореалізації людського в людині навіть в умовах кризи.

Література:

1. Ершова-Бабенко И.В. Психосинергетика. Монографія. – Херсон. Издательство «Гринь Д.С.», 2015. – 432с
2. Ершова-Бабенко И. В. Метод «Creative Power» (Создающая Сила) в ходе специального курса занятий со студентами мед.университета (опыт разработки и апробации) / И. В. Ершова-Бабенко // материалы открытого научно-методического семинара [«Актуальные проблемы международного сотрудничества и обучения иностранных

граждан в высших учебных заведениях Украины: Поиски, находки, перспективы»]. - Сумы, 2001. - С.103-113.

3. Закон України. Про вищу освіту// Відомості Верховної Ради (ВВР). - 2014. - №37-38, ст.2004.; 2015. - №6, ст.40.

4. Кривцова Н.В. Пріоритети вищої освіти в умовах кризи // Матеріали звіту про науково-дослідну роботу кафедри філософії та біоетики Одеського національного медичного університету «Гуманітарна та етична експертиза у контексті біомедичних практик» (№ держреєстрації 0113U006431). Розділ 3.1. - Одеса, 2015. – С133-147

5. Кривцова Н.В. Досвід використання моделей та методів психосинергетики та альфології в освітньому коучингу // European humanities studies: State and Society / europejskie studia humanistyczne: Panstwo i Spoleczenstwo, 2016 (III).– С.153-162.

6. Маслоу Абрахам Гарольд Дальние пределы человеческой психики: Перев. с англ. А. М. Татлыбаевой. Науч. ред., вступ. статья и коммент. Н.Н.Акулиной. - СПб.: Евразия, 1999. – 432 с.

7. Goldstein K. Health as value // New knowledge in human values / A.H. Maslow (Ed.). New York: Harper and Brothers, 1959. P. 178—188.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У КУРСУ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІНТЕГРОВАНОГО ІСПИТУ «КРОК-2. СТОМАТОЛОГІЯ» З ПРЕДМЕТА «ДИТЯЧА ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»

І. А. Кріль, І. С. Лісецька

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Ліцензійний інтегрований іспит “Крок-2. Стоматологія” є складовою частиною державної атестації випускників вищих навчальних закладів і дозволяє визначати рівень їх фахової компетентності.

Для підготовки до складання ліцензійного іспиту “Крок-2. Стоматологія” в ІФНМУ розроблено банк тестових завдань для самостійного опрацювання студентами. З метою оцінки ефективності підготовки студентів до іспиту проводяться ректорські контролю, на яких визначається рівень їх знань із п’ятьох профільних дисциплін – терапевтичної, дитячої, ортопедичної і хірургічної стоматології, загальної медичної практики.

Аналіз результатів ректорського контролю з предмету “дитяча терапевтична стоматологія” показав, що найбільше труднощів у студентів виникає при роботі з тестовими завданнями із розділів “Клініка, діагностика, диференцій-

на діагностика і лікування пульпітів і періодонтитів зубів у дітей” та “Захворювання СОРП у дітей”. Із метою поліпшення засвоєння матеріалу з вище наведених розділів було розроблено деталізовані схеми і таблиці, а також підібрано прицільні рентгенограми та ортопантомограми, що дозволяють наочно продемонструвати студенту основні відмінності між різними клінічними формами пульпітів і періодонтитів, обґрунтувати вибір методу лікування залежно від стадії формування коренів. Особлива увага приділялася вивченню етіологічних чинників та локалізації первинних і вторинних елементів ураження за допомогою рисунків, фотографій, схем, кейсів.

Запропонована схема підготовки студентів продемонструвала високий рівень закріплення вивченого матеріалу, про що свідчило успішне вирішення ситуаційних задач і тестів із банку даних.

УДК 378.018.43:004

ОНЛАЙН-КУРСИ ЯК ОДИН З ЕЛЕМЕНТІВ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ (ОЧИМА СТУДЕНТІВ)

А. В. Кудієвський, С. А. Моргунова, М. Л. Головаха, І. В. Шишка, В. Г. Іваньков

Запорізький державний медичний університет

Вступ. У сучасних умовах зростає необхідність формування гнучкої розподіленої системи безперервної освіти, за допомогою якої забезпечується доступ людини до світових ресурсів інформації та баз даних і можливість безперервно підвищувати свої професійні навички. Така система дозволяє людині бути професійно мобільною і творчо активною. Цю можливість забезпечує дистанційна освіта.

В даний момент у всьому світі відбувається розвиток спектру освітніх послуг для забезпечення дистанційної освіти, що характеризується величезним числом учнів та

кількістю залучених освітніх установ. Область дистанційної освіти визнається одним з ключових напрямків програм ЮНЕСКО "Освіта для всіх", "Освіта протягом життя", "Освіта без кордонів".

У цій концепції використовується поняття "дистанційна освіта", яке відрізняється від навчання тим, що передбачає освітню активність учня: він не просто сприймає інформацію від навчаючого, але перш за все здатний до самостійної освітньої діяльності та відповідальності за її результати.